

Sygn. akt II Ca 648/13 *Sygn. akt II Ca 648/13*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anatol Gul

Sędziowie: SO Jerzy Dydo

SO Piotr Rajczakowski

Protokolant: Agnieszka Ingram

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2013 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. W.**

przeciwko **A. R.**

o zapłatę **27.630 zł**

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 5 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 1512/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od pozwanej A. R. na rzecz powoda S. W. kwotę 22.200 (dwadzieścia dwa tysiące dwieście) zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 maja 2012r. oraz 622 zł kosztów procesu;

II. oddala dalej idącą apelację;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda 865 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 648/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem oddalono powództwo o zapłatę kwoty 27 630 zł oraz orzeczono o kosztach procesu, opierając rozstrzygnięcie o następujące ustalenia i oceny:

- wyrokiem z 7 listopada 2011 r. w sprawie I C 1762/11 Sąd Okręgowy w Świdnicy rozwiązał – zawarte 3 października 2009 r. - małżeństwo stron, a ugodą sądową z dnia 24 kwietnia 2012 r. strony podzieliły majątek wspólny, rozliczając jednocześnie nakłady poczynione z majątku wspólnego na majątek pozwanej.

- w okresie przed zawarciem małżeństwa powód zapłacił za znajdujące się obecnie w lokalu pozwanej rzeczy, w postaci wieszaka na ręczniki – 450 zł, wyposażenia mieszkania (zakupione w L. M.. we W.) – 540 zł, karnisze – 860 zł, wentylacja i co- 340 zł, żyrandol – 390 zł;

- w dniu 5 stycznia 2009 r. powód przelał na rzecz (...) kwotę 9 700 zł, w tytule wpisując, że dotyczy to wymiany okien.

- w dniu 10 sierpnia 2008 r. powód przelał na rzecz siostrzenicy pozwanej W. S. 10 000 zł, natomiast 16 lutego 2009 r. powód przelał na rzecz M. Z. 2 500 zł, tytułem rozliczenia pozwanej A. R.; pozwana zapłaciła gotówką za wymianę stolarki okiennej na rzecz (...) 9 700 zł. a w dniu 21 stycznia 2009 r. zawarła z ww. firmą umowę na wymianę drzwi, płacąc gotówką zaliczkowo 4 000 zł w momencie sporządzenia umowy, zaś kolejną kwotę 4 580 zł przelała w tym samym dniu.

- od dnia 4 sierpnia 2004 r. pozwana świadczyła, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, usługi promocyjne i menadżerskie na rzeczy (...) Sp. zo.o. w W., a od listopada 2006 r. podjęła zatrudnienie jako psycholog w (...) w L..

Opisany wyżej stan faktyczny sporu sąd ustalił w oparciu o przedstawione przez strony dowody w postaci dokumentów, które nie były wzajemnie kwestionowane. Wobec rozbieżnych twierdzeń i zeznań stron, sąd za udowodnione przyjął jedynie okoliczności przez nie podnoszone, a znajdujące dodatkowe oparcie w dokumentach, przy czym pamiętać należy, że wszelkie braki dowodowe obciążają stronę powodową. Na tej zasadzie sąd przyjmując, że pozwany zapłacił na rzecz (...), nie uznał, że wpłata ta dokonana została w uzgodnieniu i na rzecz pozwanej, skoro ta potwierdziła, że za wymianę drzwi i okien zapłaciła sama. Podobnie sąd uznając za dowiedzioną okoliczność przelania na rzecz siostrzenicy pozwanej 10 000 zł, nie przyjął, że stanowił on zwrot pożyczki pobranej przez pozwaną na zakup drzwi, skoro brak ku temu dowodów potwierdzających w tym zakresie twierdzenia pozwu.

W pozostałym zakresie braki dowodowe dotyczą nie tyle samego faktu wydatkowania pieniędzy przez powoda na prace i wyposażenie mieszkania pozwanej, co sama potwierdziła wskazując, że kwoty te powodowi zostały zwrócone, lecz istnienia podstawy zobowiązania do ich zwrotu. Zobowiązania do skutecznego żądania zwrotu wydatków nie można, jak chce powód, dopatrywać się w jego obecnej woli, lecz musi istnieć ku temu podstawa w łączącym strony stosunku prawnym, powstałym bądź w drodze zawarcia umowy, bądź wykreowanym przepisami ustawowymi. Sam fakt wspólnego pożycia w okresie przedmałżeńskim i wspólne gospodarowanie, choćby częścią własnych środków na rzecz partnera, nie oznacza automatycznie powstania obowiązku rozliczenia się z tych wydatków w przyszłości. Osoby dorosłe, występujące jako autonomiczne i suwerenne podmioty w obrocie prawnym, samodzielnie zarządzają swoim majątkiem ponosząc samodzielnie konsekwencje określonych decyzji, bez względu na motywację, co jest z punktu widzenia prawa cywilnego najczęściej obojętne. Dla przypisania odpowiedzialności za uszczuplenie majątku innej osobie, potrzebne jest wyraźne wskazanie ustawowe na jej istnienie, w przeciwny razie obowiązuje ogólna zasada odpowiedzialności za własne działania i własny majątek.

W tym kontekście powód nie wskazał na żaden stosunek o charakterze obligacyjnym, nakazujący pozwanej rozliczenie się z wydatków ponoszonych dobrowolnie przez powoda w okresie przedmałżeńskim. Nie można takowego obowiązku dopatrzeć się również w ustawowych regulacjach prawno rzeczowych. Z tego punktu widzenia powód nie wykazał, aby był uprawnionym do rozliczeń nakładów posiadaczem w dobrej wierze, bowiem znał sytuację prawną lokalu pozwanej, zaś wskazywane wyposażenie lokalu stanowią w większości samodzielne rzeczy ruchome, które pozwana jest gotowa mu wydać.

Samodzielność powoda, rozeznanie w sytuacji majątkowej pozwanej (zwłaszcza własności lokalu) i wiedza o braku jakichkolwiek wówczas obowiązków prawnych z jego strony na rzecz pozwanej, wyłączają także poszukiwanie podstawy żądania w regulacjach dotyczących bezpodstawnego wzbogacenia.

Mając na uwadze powyższe, uznając, że powód nie wykazał podstawy dochodzonego roszczenia, ani też poniesienia na rzecz pozwanej większości zgłoszonych wydatków, w odniesieniu do kosztów wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, czy zakupu wyposażenia w placówce L. M.. we W., sąd stosując art. 6 k.c., powództwo oddalił.

W apelacji powód zarzucił :

- błędne przyjęcie za pozwaną, że powód bez jej wiedzy i zgody wpłacił na rzecz firmy wymieniającej okna kwotę 9700 zł, a pozwana – nie mając o tym wiedzy – po miesiącu ponownie wpłaciła taką samą kwotę, którą właściciel firmy przyjął;

-bezpodstawny brak uznania za prawdziwe twierdzeń powoda o utrzymywaniu w tym czasie pozwanej i jej dzieci, która nie miała żadnych dochodów;

- błędną interpretację żądania zwrotu wartości rzeczy zakupionych przez powoda, które są i nigdy nie przestały być jego własnością, a jedynym stosunkiem prawnym jest prawo własności powoda do tych rzeczy;

- niewątpliwie bezpodstawne wzbogacenie pozwanej nastąpiło w chwili wyrzucenia powoda z mieszkania, w którym znajdują się zakupione przez niego rzeczy, które nigdy, żadną umową, nie zostały przekazane pozwanej.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja podlega częściowemu uwzględnieniu, a podniesione w niej okoliczności znajdują potwierdzenie w materiale dowodowym sprawy.

Sąd Okręgowy nie podziela bowiem oceny prawnej tego stanu faktycznego oraz wyciągniętych z tej oceny wniosków, kierując się następującymi uwagami: - strony bezspornie pozostawały we wspólnocie faktycznej, która mimo jej zawiązania, nie wywołuje bezpośrednich skutków prawnomajątkowych między nimi, jak również pozostaje poza zasięgiem zainteresowań ustawodawcy; dlatego też wybór właściwej podstawy prawnej uzależniony jest od konkretnego stanu faktycznego oraz podjętych decyzji w sferze prawnomajątkowej; w niniejszej sprawie powód nie domagał się jednak podziału " majątku konkubenckiego " przez zniesienie współwłasności, lecz żądał zasądzenia na swoją rzecz równowartości zakupionych przez siebie ruchomości, które według jego twierdzeń nigdy nie przestały być jego własnością i są nimi nadal; powód dochodził zatem zwrotu nakładów poczynionych wyłącznie ze swojego majątku odrębnego na przedmiot majątkowy / mieszkanie/, który stał się majątkiem odrębnym pozwanej, a rozliczenie z tego tytułu nie było dokonane w postępowaniu o podział majątku wspólnego stron, nie było to bowiem dopuszczalne; roszczenie takie ma charakter obligacyjny, czego konsekwencją jest możliwość ich realizowania wobec właściciela, który odebrał rzecz z nakładami; - apelacja w istocie kwestionuje dokonaną przez sąd pierwszej instancji ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, uznając ją za całkowicie dowolną oraz nie uwzględniającą wszystkich dowodów zebranych w sprawie; - co do zasady, wykazanie przez stronę, że sąd naruszył przepis art. 233 § 1 kpc oraz że fakt ten mógł mieć istotny wpływ na wynik sprawy, nie może być zastąpione jedynie **odmienną interpretacją dowodów** zebranych w sprawie – co w istocie czyni skarżący - chyba że strona jednocześnie wykaże, że przyjęta za podstawę rozstrzygnięcia ocena dowodów przekracza granice przysługującej sądowi w tym zakresie swobody; oznacza to, że postawienie zarzutu naruszenia tego przepisu nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego przyjętego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów, do czego w istocie sprowadza się apelacja; skarżący może natomiast i powinien wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami prawnymi, że sąd rażąco naruszył ustanowione w tym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy, co zostało skutecznie uczynione; - w niniejszej sprawie zasady z art. 233 § 1 kpc zostały naruszone, gdyż ocena zgromadzonego materiału dowodowego i poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne zostały dokonane przez sąd pierwszej instancji w sposób dowolny, wobec czego istniały podstawy do przyjęcia, że ich ocena była rażąco wadliwa oraz sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania, jak i doświadczenia życiowego;

-trzeba pamiętać, że powód swoje twierdzenia wykazywał dołączonymi dokumentami w postaci przelewów z rachunku bankowego, stąd też odmienne i niejednoznaczne w tym zakresie twierdzenia pozwanej i świadka J. S. nie podważały ich wiarygodności w najmniejszym stopniu;

- jeżeli zatem bezspornym było, że w okresie od 2006 r. do 3 października 2009 r. strony mieszkały razem i pozostawały w wolnym związku, to nielogicznym i niezyciowym było przyjęcie przez sąd pierwszej instancji, że powód dokonywał przelewów pieniężnych za okna, drzwi oraz usługi hydraulika bez jakiegokolwiek uzgodnienia i wiedzy pozwanej;

- odnośnie kwoty 9700 zł stanowiącej równowartość nabytych okien, należność ta została przelana na rachunek sprzedawcy z rachunku powoda w dniu 5 stycznia 2009 r. / k.11 / , natomiast faktura z dnia 14 lutego 2009r. przedłożona przez pozwaną, z adnotacją o zapłacie gotówką, świadczy jedynie o całkowitym rozliczeniu i zamknięciu płatności, nie zaś o zapłacie należności w tym dniu, co jest dosyć powszechnie stosowaną praktyką;

- skoro powód przedłożył dowód dokonania przelewu – w ramach rozliczeń rodzinnych – na rzecz V. S. / k. 13 / , to nie było żadnych uzasadnionych podstaw do odmówienia wiary jego twierdzeniom, że uczynił to jako zwrot pożyczki zaciągniętej przez pozwaną na zakup drzwi, skoro twierdzenia te znajdują potwierdzenie w okolicznościach sprawy oraz pozostałych dowodach zebranych w sprawie;

- kwotę 2500 zł w dniu 16 lutego 2009 r. / k. 14 / powód przelał na rachunek M. Z., przy czym w dniu 23 stycznia 2009 r. / k.37 / tą samą kwotę , z tego samego tytułu i na ten sam rachunek przelała pozwana; jak wynikało jednak z wyjaśnień powoda złożonych na rozprawie apelacyjnej, całkowity koszt materiałów i usług hydraulicznych wyniósł ok. 10 000 zł, stąd też bezspornym było, że powód może zasadnie domagać się zwrotu tej kwoty od pozwanej ,skoro niewątpliwie ja wydatkował;

- w aktach sprawy znajduje się szereg rachunków i paragonów z zakupów szeroko rozumianego wyposażenia mieszkania dokonanych w różnych sklepach, co jednak nie przemawia za podzieleniem żądania powoda w tym zakresie określonego na kwotę 2850 zł, skoro nie zostało sprecyzowane, jakie konkretnie rzeczy mieszczą się w tej kwocie, jak również gdzie te rzeczy zostały umieszczone, co uniemożliwia skuteczne dochodzenie tej należności;

-odnośnie ruchomości wskazanych w pkt. 5,6,7,8 i 9 pozwu należy zauważyć, że skoro pozwana przyznała fakt ich zakupu przez powoda, lecz zgłosiła gotowość wydania ich powodowi, to nie ma podstaw do zasądzenia na rzecz powoda równowartości tych ruchomości.

Z tych przyczyn apelacja podlegała częściowemu uwzględnieniu przez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 22 200 zł / 9700 zł plus

10 000 zł plus 2500 zł / jako poniesionych przez niego nakładów z majątku osobistego na majątek osobisty pozwanej / art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 224 – 226 kc/, natomiast o odsetkach za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481§ 1 kc, zaś o kosztach procesu – wobec częściowego uwzględnienia powództwa / 80 % / - na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. 98 § 2 kpc.

Dalej idąca apelacja jako pozbawiona uzasadnionych podstaw została oddalona / art. 385 kpc / , natomiast o kosztach postępowania apelacyjnego – wobec jej częściowego uwzględnienia / powód wygrał ją w 80 % / - orzeczono na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. 98 § 2 kpc i art. 391§ 1 kpc.